

Թեո. Ռ. Քալիսթեր
Կիրակնօրյա Դպրոցի գերագույն նախագահ

Ծնողներ՝ ավետարանի գլխավոր ուսուցիչներ երեխաների համար

Ինչ էլ որ ասվի ու արվի, Հիսուս Քրիստոսի ավետարանի ուսուցման համար կատարյալ հավաքավայրը տունն է:

Բեն Քարտունը պատմել է իր մասին. «Հինգերորդ դասարանում ես ամենավատ առաջադիմությամբ աշակերտն էի»: Մի օր Բենը մաթեմատիկայի ստուգողական էր գրում, որտեղ 30 խնդիր կար: Ետևի նստած աշակերտը ստուգեց նրա աշխատանքը և վերադարձրեց տետրը: Ուսուցիչը՝ տիկին Վիլյամսոնը, սկսեց տեղեկանալ, թե որ աշակերտը քանի խնդիր է լուծել: Ի վերջո հերթը հասավ Բենին: Ամաչելով՝ Բենը կցկտուր ասաց «none» (ոչ մեկը): Տիկին Վիլյամսոնը լսեց «nine» (ինը) և ասաց. «Քո համար՝ Բեն, 30-ից 9-ը լավ առաջընթաց է: Ետևի աշակերտը շտապեց ուղղել. «Ոչ թե nine. . . այլ. . . none, այսինքն՝ ոչ մեկը»: Բենի պատմելով՝ նա ցանկանում էր գլխակորույս փախչել:

Միևնույն ժամանակ Բենի մայրը՝ Սոնյան, աշխատում էր սեփական խնդիրների վրա: Նա եղել էր իր ծնողների 24 զավակներից մեկը,

ստացել էր ընդամենը եռամյա կրթություն և կարդալ չգիտեր: Նա ամուսնացել էր 13 տարեկանում, հետո բաժանվել էր, ուներ երկու որդի և նրանց մեծացնում էր Դետրոյի խարխուլ մի թաղամասում: Չնայած այդ ամենին, նա սաստիկ ինքնավստահ էր և ամուր հավատք ուներ, որ Աստված կօգնի իրեն և իր որդիներին, եթե նրանք անեն իրենց մասը:

Մի օր շրջադարձային պահ եղավ նրա և նրա որդիների կյանքում: Սոնյան գլխի ընկավ, որ հաջողակ մարդիկ, ում տանը նա հավաքարար էր, գիրք են կարդում: Աշխատանքից հետո նա գնաց տուն և անջատեց հեռուստացույցը, որ Բենն ու իր եղբայրը դիտում էին: Նա ասաց, ըստ էության. «Տղաներ, դուք շատ եք հեռուստացույց դիտում: Այսուհետ դուք կարող եք դիտել շաբաթը երեք ծրագիր: Ձեր ազատ ժամանակ դուք կգնաք

գրադարան, շաբաթը երկու գիրք կկարդաք ու ինձ կգեկուցեք: Տղաները ցնցվեցին: Բենն ասում է, որ դպրոցի պարտադիր ծրագրից բացի նա իր ողջ կյանքում երբևէ գիրք չէր կարդացել: Նրանք առարկեցից, նրանք դժգոհեցին, նրանք վիճաբանեցին, բայց մայրիկն անսասան էր: Դրանից հետո, հիշում է Բենը. «Մայրս օրենք սահմանեց: Ես կանոններ չէի սիրում, սակայն մեր զարգանալու նրա վճռական ակնկալիքը փոխեց իմ կյանքի ողջ ընթացքը»:

Փոփոխությունը շատ մեծ էր: Յոթերորդ դասարանում Բենն իր դասարանի ամենալավ առաջադիմությամբ աշակերտն էր: Դպրոցից հետո նա ընդունվեց Յեյ համալսարանի անվճար բաժինը, այնուհետև Ջոն Հոպկինսի անվան բժշկական ակադեմիան, որտեղ նա 33 տարեկանում դարձավ մանկական ջղաՎիրաբուժության բաժանմունքի վարիչ և, ի վերջո, աշխարհահռչակ վիրաբույժ: Ինչպե՞ս դա հնարավոր դարձավ: Մեծամասամբ իր մոր շնորհիվ, ով, չունենալով կյանքի շատ առավելություններ, մեծարեց ծնողական իր կոչումը:¹

Սուրբ գրությունները խոսում են ծնողների դերի մասին, որ նրանք պարտականություն ունեն իրենց երեխաներին ուսուցանելու «վարդապետությունն ապաշխարության, հավատքի՝ առ Քրիստոսը՝ կենդանի Աստծո Որդին, և մկրտության ու ձեռնադրմամբ Սուրբ Հոգու պարգևի» (Վևու 68.25):

Ավետարանի գլխավոր ուսուցիչները մեր երեխաների համար պետք է լինենք մենք՝ ծնողներս. ո՛չ եպիսկոպոսը, ո՛չ Կիրակնօրյա դպրոցը, ո՛չ Երիտասարդ կանանց, ո՛չ էլ Երիտասարդ տղամարդկանց կազմակերպությունը, այլ ծնողները: Որպես ավետարանի գլխավոր ուսուցիչներ՝ մենք կարող ենք նրանց ուսուցանել Քավության զորությունն ու իրակաությունը, իրենց ինքնությունն ու աստվածային ճակատագիրը, և այդպես, տալ նրանց այն վեմը, որի վրա նրանք կարող են կառուցել: Ինչ էլ որ ասվի ու արվի, Հիսուս Քրիստոսի ավետարանի ուսուցման համար կատարյալ հավաքավայրը տունն է:

Երեք տարի առաջ ես հանձնարարությամբ գտնվում էի Բեյրութում՝ Լիբանան: Այնտեղ ես լսեցի 12-ամյա մի աղջնակի՝ Սարայի մասին: Նրա ընտանիքը դարձի էր եկել Եկեղեցի Ռումինիայում, որից հետո նրանք ստիպված էին եղել վերադառնալ հայրենիք, երբ Սարան 7 տարեկան էր: Եկեղեցին չկար նրանց հայրենիքում և չկային ոչ կազմավորված միավորներ, ոչ Կիարկնօրյա դպրոց, ոչ էլ Երիտասարդ կանանց կազմակերպություն: Հինգ տարի անց այս ընտանիքը լսեց, որ Բեյրութում Եկեղեցու ճյուղ կա և իմ գալուց առաջ իրենց 12-ամյա դստերն իր եղբայրների ու քույրերի հետ ուղարկել էր, որ մկրտվի: Այնտեղ ես ուսուցում անցկացրեցի անդամների հետ փրկության ծրագրի մասին: Որոշ ընդհատումներով՝ Սարան ձեռք էր բարձրացնում և պատասխանում հարցերի:

Ուսուցումից հետո, իմանալով, որ նա Եկեղեցուց հեռու է մեծացել, ես մոտեցա և հարցրեցի նրան. «Մարա, ինչպե՞ս ես իմացել այդ հարցերի պատասխանները»: Նա իսկույն պատասխանեց. «Մայրս է սովորեցրել»: Նրանք իրենց համայնքում չեն ունեցել Եկեղեցին, բայց նրանք ունեցել են ավետարանն իրենց տանը: Նրա մայրն ավետարանի իր գլխավոր ուսուցիչն էր:

Ենովսն ասել է. «Թոքերը, որոնք ես հաճախ լսել էի իմ հորն ասելիս, հավերժական կյանքի և սրբերի ուրախության մասին, խորը ընկղմվել էին իմ սրտում» Ենովս 1.3): Կասկած չի մնում, թե ով է եղել ավետարանի գլխավոր ուսուցիչը Ենովսի համար:

Հիշում եմ, ինչպես էր հայրս բովսարու մոտ պառկած կարդում սուրբ գրություններն ու ուրիշ լավ գրքեր. ես նույնպես պառկում էի նրա կողքին: Հիշում եմ քարտերը, որ նա պահում էր վերնաշապիկի գրպանում՝ սուրբ գրությունների հատվածներով ու Շեքսպիրի խոսքերով և նոր բառերով, որ նա անգիր էր անում ու սովորում: Հիշում եմ ավետարանի հարցերն ու քննարկումները ճաշի սեղանի շուրջ: Ես հիշում եմ, որ շատ անգամ հայրս ինձ տանում էր տարեց մարդկանց

այցելելու, թե ինչպես էինք մենք կանգ առնում ու պաղպաղակ վերցնում մեկի համար կամ հավի ճաշ մյուսի համար կամ ինչպես էր նա հրաժեշտ տալիս ձեռք սեղմում ու որոշ գումար թողնում նրանց: Ես հիշում եմ լավ զգացումներն ու ցանկությունը՝ նմանվելու նրան:

Հիշում եմ մայրիկիս, թե ինչպես էր 90 տարեկանում իր խոհանոցում ճաշ պատրաստում և ապա դուրս տանում: Ես հարցրեցի նրան, թե ուր է գնում: Նա պատասխանեց. «Օ՛, ես ուտելիք եմ տանում տարեց մարդկանց»: Երբեք չեմ կարող բավականաչափ երախտագիտություն հայտնել իմ ծնողներին, որոնք ավետարանի իմ գլխավոր ուսուցիչներն էին:

Առավել իմաստալից բաներից մեկը, որ կարող ենք անել որպես ծնողներ՝ մեր երեխաներին աղոթքի զորությունը սովորեցնելն է՝ ոչ թե միայն ռեժիմով աղոթք ասելը: 17 տարեկանում՝ մի երեկո ծնկի էի իջել անկողնուս մոտ, ասելով իմ երեկոյան աղոթքը: Ինձ համար հանկարծակի մայրս կանգնած էր դռան մոտ: Երբ ավարտեցի, նա ասաց, «Թեղ, դու խնդրո՞ւմ ես Տիրոջը, որ օգնի քեզ լավ կին գտնել»:

Նրա հարցը շատ անսպասելի էր: Իմ մտքով առհասարակ նման բան չէր անցել: Ես մտածում էի բակետորդի և ուսման մասին: Ուստի, ես պատասխանեցի՝ ո՛չ, որին

ի պատասխան նա ասաց. «Դե՛, ժամանակն է տղաս. դա լինելու է քո ամենակարևոր որոշումը»: Նրա խոսքերը մխրճվեցին իմ սրտում, այնպես որ հաջորդ վեց տարիների ընթացքում ես աղոթում էի, որ Աստված օգնի ինձ լավ կին գտնել: Եվ խոսքերը բավական չեն նկարագրելու, թե ինչ հրաշալի եղավ աղոթքիս պատասխանը:

Որպես ծնող՝ մենք կարող ենք սովորեցնել մեր երեխաներին աղոթել հավերժական նշանակություն ունեցող բաների մասին, աղոթել, որ ուժ ստանան բարոյապես մաքուր լինելու չափազանց դժվար աշխարհում, որ լինեն հնազանդ և քաջություն ունենան ճիշտը պաշտպանելու:

Մեր երիտասարդներից շատերն անկասկած ասում են երեկոյան աղոթքներ, բայց հավանաբար, մոռանում են առավոտյան աղոթքները: Որպես ծնողներ՝ որպես ավետարանի գլխավոր ուսուցիչներ, մենք կարող ենք օգնել նրանց ձեռք բերել այդ սովորությունը: Ո՞ր ծնողը Մորմոնի գրքում թույլ կտար, որ իր որդին պատերազմի գնար առանց զրահի ու առանց վահանի ու առանց սրի, որ պաշտպանված լինի թշնամու մահկանացու հարվածներից: Բայց մեզանից շատերը թույլ են տալիս, որ մեր երեխաներն ամեն առավոտ դռնից դուրս գան դեպի ամենավտանգավոր դաշտը՝ դիմակայելու Մատանային ու նրա անհամար գայթակղություններին, առանց հոգևոր զրահի ու վահանի ու սրի, որ գալիս է աղոթքի պաշտպանիչ զորությունից: Տերն ասել է. «Միշտ աղոթիր. . . որ կարողանաս հաղթել Մատանային» (ՎԼՈՒ 10.5): Որպես ծնողներ՝ մենք կարող ենք օգնել մեր զավակներին ձեռք բերել առավոտյան աղոթքի սովորությունն ու զորությունը:

Մենք կարող ենք նաև ուսուցանել մեր երեխաներին իրենց ժամանակը իմաստուն օգտագործել: Երբեմն, ինչպես Սոնյա Քարսոնը, մենք պետք է սիրով, բայց հաստատուն ամուր կանգնենք և սահմանափակենք հեռուստատեսությամբ և այլ էլեկտրոնային սարքերով զբաղվելու մեր երեխաների

ժամանակը, որոնք շատ դեպքերում իրենց մենաշնորհն են դարձնում նրանց կյանքը: Փոխարենը, մենք հնարավոր է ուղղենք նրանց ժամանակը դեպի ավելի արդյունավետ ավետարանին ուղղված ջանքերի: Հնարավոր է սկզբում դիմադրություն լինի, բողոք լինի, սակայն, Սոնյա Քարսոնի պես, մենք պետք է ունենանք հաստատուն մնալու տեսլականն ու կամքը: Մի օր մեր երեխաները կհասկանան ու կզնահատեն, թե ինչ ենք մենք արել: Եթե մենք չենք անում դա, ապա ո՞վ պիտի անի:

Բոլորս կարող ենք ինքներս մեզ հարց տալ. արդյոք մեր երեխաները ստանո՞ւմ են մեր լավագույն հոգևոր, մտավոր և ստեղծագործական ջանքերը կամ արդյոք նրանք ստանո՞ւմ են մեր ազատ ժամանակն ու տաղանդներն այն բանից հետո, երբ մենք մեր ողջ ուժերը նվիրել ենք մեր Եկեղեցական կոչմանը կամ մասնագիտական նպատակներին: Հանդերձյալ կյանքում, չեմ կարծում, որ եպիսկոպոսի կամ Սփոփող Միության նախագահի կոչումները կմնան, սակայն գիտեմ, որ ամուսնու և կնոջ, հոր և մոր կոչումները կշարունակվեն ու հարգի կլինեն մշտնջենական աշխարհներում: Դա է պատճառներից մեկը, թե որքան կարևոր է պատվել ծնողի մեր պարտականություններն այստեղ՝ երկրի վրա, որպեսզի հանդերձյալ կյանքում մենք պատրաստ լինենք նմանատիպ, բայց ավելի մեծ պատասխանատվությունների:

Որպես ծնողներ՝ մենք կարող ենք շարունակել համոզվածությամբ, որ Աստված երբեք մեզ միայնակ չի թողնի: Աստված երբեք չի տալիս պատասխանատվություն առանց աստվածային օգնություն առաջարկելու. այդ մասին ես կարող եմ վկայել: Թող որ մենք ծնողի մեր աստվածային դերը կատարելիս ու Աստծո հետ համագործակցելիս դառնանք ավետարանի գլխավոր ուսուցիչն ու օրինակը մեր երեխաների համար. սա իմ աղոթքն է Հիսուս Քրիստոսի անունով՝ ամեն: ■

ՀՂՈՒՄՆԵՐ

1. Stu Ben Carson, *Gifted Hands: The Ben Carson Story* (1990):

Երեց Ջորջ Զլեբիկաթ
Յոթանասունից

Վստահությամբ մոտենալով Աստծո գահին

Կիրառելով Հիսուս Քրիստոսի Քավությունը, դուք կարող եք սկսել մեծացնել ձեր հոգևոր վստահությունն այսօր, եթե դուք հոժարակամ եք լսելու և գործելու:

1-ից 10 սանդղակի վրա, ինչպե՞ս կզնահատեիք ձեր հոգևոր վստահությունը Աստծո առջև: Դուք արդյոք ունե՞ք անձնական ապացույց, որ ձեր ներկա ներդրումը որպես Վերջին Օրերի Սուրբ բավարար է հավերժական կյանքը ժառանգելու համար: Կարո՞ղ եք ասել ինքներդ ձեզ՝ ձեր մտքում, որ Երկնային Հայրը գոհ է ձեզանից: Ի՞նչ մտքեր են գալիս ձեր գլուխը, եթե դուք ունենայիք անձնական հարցազրույց ձեր Փրկչի հետ այս պահից մեկ րոպե առաջ: Արդյո՞ք մեղքերը, զղջումները և թերությունները կզերիշխեն ձեր ինքնապատկերացման մեջ, թե դուք ուղղակի կզգայիք ուրախ ակնկալիք: Դուք կդիմանայի՞ք, թե՞ կխուսափեիք Նրա հայացքից: Դուք կհապաղեի՞ք դռան մոտ, թե վստահորեն կուղղեիք ձեր քայլերը դեպի Նա:

Երբ հակառակորդը չի կարողանում համոզել անկատար, բայց դեռ պայքարող Սրբերին, ինչպիսիք դուք եք, լքել ձեր հավատը

անհատական և սիրառատ Աստծո հանդեպ, նա գործադրում է մի նենգ արշավ՝ դնելու որքան հնարավոր է մեծ տարածություն ձեր և Աստծո միջև: Հակառակորդը գիտի, որ հավատքն առ Քրիստոս, այնպիսի հավատքը, որն առաջացնում է գորովագութ ողորմությունների և նույնիսկ հզոր հրաշքների կայուն հոսք, ձեռք ձեռքի տված է զնում անձնական վստահության հետ, որ դուք ձգտում եք ընտրել ճիշտը: Այդ պատճառով նա կձգտի մուտք գործել ձեր սիրտը՝ ասելու ձեզ ստեր՝ ստեր, որ Երկնային Հայրը հիասթափված է ձեզանից, որ Քավությունը ձեր հասանելիությունից դուրս է, որ նույնիսկ միտք չունի փորձել, բուրբ մյուսներն ավելի լավն են, քան դուք, որ դուք անարժան եք և այդ նույն շարադետ թեմայի հազարավոր տարբերակներ:

Քանի դեռ դուք թույլ եք տալիս այս ձայները սողցնել ձեր հոգին, դուք չեք կարող մոտենալ Աստծո գահին իսկական վստահությամբ: